

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΗ ΜΕΛΟΥΣ

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ.— **Περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ὄρου Πολεονομία***, ὑπὸ Ὁρέσιου Ἄθ. Γιάκα**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Παν. Ἰ. Ζέπου.

1. Τόσον ἡ φύσις καὶ τὸ μέγεθος τῶν προβλημάτων ἑνὸς οἰκισμοῦ, ὅσον καὶ αἱ ἐπινοούμεναι λύσεις αὐτῶν εἶναι χρονικῶς ἐντεταγμένοι. Δὲν ἀποτελοῦν δηλαδὴ ταῦτα μόνιμον καὶ στατικήν κατάστασιν καθ' ὅλην τὴν μακρὰν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ οἰκισμοῦ, ἀλλὰ διαμορφώνονται ἀναλόγως πρὸς τὰς τεχνολογικάς, οικονομικάς, κοινωνικάς, αἰσθητικάς καὶ πιθανὸν ἄλλας ἀπαιτήσεις τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν ἐκάστης περιόδου.

2. Κατὰ συνέπειαν ἢ εἰς δεδομένην χρονικὴν περίοδον ἐκπόνησις τοῦ ρυθμιστικοῦ σχεδίου ἑνὸς νέου οἰκισμοῦ ἢ ἡ μελέτη ἐπεκτάσεως ἑνὸς ὑφισταμένου οἰκισμοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἰδανικὴν ἐφαρμογὴν των, δὲν ἀποτελοῦν ἐπαρκεῖς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ στόχου τῆς δημιουργίας των, ὁ ὁποῖος καθορίζεται ὡς ἡ ἐπίτευξις καταλλήλου περιβάλλοντος διὰ τὴν ἄνετον καὶ εὐχάριστον διαβίωσιν τῶν κατοίκων τοῦ οἰκισμοῦ.

3. Διὰ τὸ νὰ ὀλοκληρωθῇ ὁ βασικὸς αὐτὸς στόχος ἀπαιτεῖται προφανῶς ἐν συνεχείᾳ τῆς ἰδανικῆς δημιουργίας τοῦ οἰκισμοῦ, ἡ ἀδιάκοπος παρακολούθησις καὶ ἐπίλυσις τῶν ἐκάστοτε ποικίλων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἐπὶ μέρους στοιχείων τοῦ οἰκισμοῦ ὑπὸ τῶν κατοίκων.

4. Χρονικῶς συνεπῶς διακρίνονται δύο βασικά στάδια εἰς τὴν ζωὴν ἑνὸς οἰκισμοῦ ἐν συνόλῳ καὶ ἐπὶ μέρους.

α. Τὸ στάδιον τῆς συλλήψεως, σχεδιασμοῦ καὶ δομήσεώς του.

β. Τὸ στάδιον τῆς ἀενάου λειτουργίας του.

5. Αἱ λειτουργίαι τοῦ οἰκισμοῦ χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν διεξαγωγὴν των τὰ στοιχεῖα δομήσεως τοῦ οἰκισμοῦ, ἤτοι τὰ κελύφη καὶ τὰ δίκτυα, τὰ ὁποῖα ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς καθορίζονται, κατὰ τὸ στάδιον τοῦ σχεδιασμοῦ καὶ δομήσεώς των.

6. Αἱ λειτουργίαι ἀκολουθοῦν ὠρισμένα πρότυπα ἐπιβαλλόμενα εἴτε ἐκ τῆς φύσεώς των εἴτε ἐκ παραδοχῆς. Τὰ πρότυπα αὐτὰ ἀρχικῶς καθωρίσθησαν κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ζωῆς τοῦ οἰκισμοῦ.

* ORESTES A. YAKAS, **Town Planning - Poleonomics.**

** Ἀρχιτέκτονος - πολεοδόμου.

7. Εἰς μίαν χρονικῶς συγκεκριμένην περίοδον μεταγενεστέραν τοῦ πρώτου σταδίου, διὰ τὴν ἐπιτυχή δημιουργίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου ἀρίστου περιβάλλοντος ἀνέτου διαβιώσεως τῶν κατοίκων, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία ἢ ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτέρα χρησιμοποίησις τῶν ὑφισταμένων ἤδη στοιχείων, διὰ τὴν ἄρμονικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν οἰκιστικῶν λειτουργιῶν.

8. Τοῦτο εἰς ἐπιτυχεῖς πολεοδομικὰς συνθέσεις ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ οἰκισμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀρχικῆς λειτουργίας του. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως καὶ ἐντὸς τῶν ἀκαθορίστων χρονικῶν ὁρίων τῆς ζωῆς τοῦ οἰκισμοῦ, εἶναι δυνατόν νὰ διαπιστωθῇ ἀνεπάρκεια τῶν στοιχείων τοῦ οἰκισμοῦ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν μιᾶς ἢ περισσοτέρων λειτουργιῶν.

9. Κατὰ τὸν ἴδιον συλλογισμόν εἶναι δυνατόν νὰ διαπιστωθῇ ἀνάγκη ἀλλαγῆς τῶν προτύπων μιᾶς ἢ περισσοτέρων λειτουργιῶν, ὀδηγοῦσα εἰς τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα τῆς ἐλλείψεως προσαρμογῆς μεταξὺ στοιχείου καὶ λειτουργίας.

10. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς γίνεται κατ' ἀρχὴν σαφῆς διαπίστωσις καὶ ἀνάλυσις τοῦ προβλήματος ὡς καὶ πρόβλεψις τῶν ἐξελιξέων του. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ὑποδεικνύεται ἡ λύσις, ἡ ὁποία σύγκειται εἴτε εἰς τὴν μεταβολὴν ἢ ἀνανέωσιν τῶν στοιχείων, εἴτε εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν λειτουργιῶν εἰς τὰ ὑφιστάμενα στοιχεῖα, διὰ τῆς παραδοχῆς καταλλήλων προτύπων.

11. Προφανῶς ἡ διαδικασία αὕτη εἶναι συνεχῆς καὶ ἐπιτακτικὴ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς αἰωνοβίου ζωῆς τοῦ οἰκισμοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπαιτεῖ τὴν ἀντιστοίχως συνεχῆ παρακολούθησιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν δημιουργουμένων προβλημάτων.

12. Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω προβλημάτων διαπιστοῦνται ὁμοίως ἐντὸς τοῦ οἰκισμοῦ εἰδικὰ προβλήματα πηγάζοντα ἐκ τῆς διαβιώσεως τῶν κατοίκων. Τὰ προβλήματα αὐτὰ ἔχουν μικρὰν ἢ οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκισμοῦ, ἐπηρεάζουν ὅμως οὐσιαστικῶς τὴν ἄνετον καὶ εὐχάριστον διαμονὴν τῶν κατοίκων. Ὡς παραδείγματα ἀναφέρονται τὰ κοινωνικὰ προβλήματα τῆς ἀστικοποιήσεως, τὰ προβλήματα ὑγείας τῶν κατοίκων, τὰ οἰκονομικά, τὰ νομοθετικὰ προβλήματα κλπ.

13. Διαπιστοῦται ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀνάγκη συνεχοῦς παρακολουθήσεως, διαπιστώσεως, ἀναλύσεως καὶ ἐπιλύσεως προβλημάτων τῶν ἐξῆς τριῶν τομέων :

- α. Προσαρμογὴ στοιχείων τοῦ οἰκισμοῦ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν λειτουργικῶν ἀναγκῶν.
- β. Διευθέτησις καὶ κατεύθυνσις λειτουργιῶν τοῦ οἰκισμοῦ διὰ τὴν προσαρμογὴν των εἰς ὑφιστάμενα στοιχεῖα.

γ. Ἐλεγχος καὶ διευθέτησις ὀχλήσεων καὶ ἐπικινδύνων καταστάσεων προκυπτουσῶν ἐκ τῆς διαβιώσεως τῶν κατοίκων τοῦ οἰκισμοῦ.

14. Οἱ τομεῖς οὗτοι δὲν ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον οὔτε τοῦ σχεδιασμοῦ οὔτε τῆς δομήσεως τοῦ Οἰκισμοῦ. Ἀποτελοῦν μέρος αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν τῆς ζωῆς του.

15. Διὰ ταῦτα προτείνεται ἡ εἰσαγωγή τοῦ ὅρου *πολεονομία*, ὡς τοῦ κλάδου τῆς ἐπιστήμης τῶν οἰκισμῶν, τοῦ καλύπτοντος τὸ ἀντικείμενον τῆς διαπιστώσεως, ταξινομήσεως, ἀναλύσεως καὶ ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναγομένων ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἀμοιβαίαν προσαρμογὴν τῶν στοιχείων καὶ τῶν λειτουργιῶν τοῦ οἰκισμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἀνεπιθυμητῶν καταστάσεων τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῶν οἰκιστικῶν λειτουργιῶν μὲ σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν ἀνὰ πᾶσαν περίοδον ἀνέτου καὶ εὐχαρίστου διαβιώσεως τῶν κατοίκων.

16. Κατ' ἀντιδιαστολήν ἡ *πολεοδομία* περιορίζεται εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐπιστήμης τῶν οἰκισμῶν, τὸν καλύπτοντα τὸν σχεδιασμὸν καὶ δόμησιν τοῦ οἰκισμοῦ. Ἀμφότεροι δὲ οἱ κλάδοι οὗτοι τῆς πολεοδομίας καὶ πολεονομίας ἀπαρτίζουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν Ἐπιστήμην τῶν Οἰκισμῶν, ἥτοι τὴν Οἰκιστικὴν.

S U M M A R Y

For the creation of an integrated human settlement, where the inhabitants can enjoy their living in an ideal environment, the design and programming of the settlement's plan is not a sufficient proposition; since the time the settlement is occupied, otherwise since its animation, a continuous need for a mutual adjustment of the elements and the functions forms a permanent feature of the settlement's endless life.

The elements of the settlements, that is the shells and the nets, can not cope efficiently with the changing functions.

The standards of the functions have to be adjusted to the existing elements.

In addition several social, economic and hygienic problems make their appearance in the settlement's life well after its plan's design and elements construction.

Town Planning exceeds its scope in designing, programming and construction of the settlement.

It is therefore proposed that the new term *poleonomics* (from the greek words polis = town, and nomos = law, ruling) should be

introduced as the branch of the science of human settlement dealing with definition, classification, analysis and solution of the problems referring to the mutual adjustment to be required of the elements and functions of a settlement as well as of the problems to be created by the animation and functional performance of the settlement.

★

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παν. Ἰ. Ζέπος, κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀνωτέρω ἐργασίας, εἶπε τὰ κάτωθι :

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀρχιτέκτονος-πολεοδόμου κ. Ὁρέστη Ἀθ. Γιάκα περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ὅρου «Πολεονομία» πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ κλάδου ἐκείνου τῆς ἐπιστήμης τῆς Οἰκιστικῆς, ὅστις ἀφορᾷ εἰς τὴν διάπιστωσιν, ταξινομήσιν, ἀνάλυσιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἀμοιβαίαν προσαρμογὴν τῶν στοιχείων καὶ λειτουργιῶν τοῦ οἰκισμοῦ, ὡς καὶ εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἐκ τῶν οἰκιστικῶν λειτουργιῶν προκυπτουσῶν καταστάσεων.

Κατὰ τὸν κ. Γιάκαν, εἰς τὴν ζωὴν παντὸς οἰκισμοῦ διακρίνονται βασικῶς δύο στάδια: α) τὸ στάδιον τῆς συλλήψεως, σχεδιασμοῦ καὶ δομήσεως τοῦ οἰκισμοῦ, καὶ β) τὸ στάδιον τῆς ἀεναίου λειτουργίας του. Ἐκ τῶν σταδίων τούτων, τὸ πρῶτον ἀφορᾷ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐκ τῆς πολεοδομίας δεδομένων στοιχείων δομήσεως τοῦ οἰκισμοῦ, μὲ τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετήσεως τῶν προβλεπομένων λειτουργιῶν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ κατὰ τὴν συνεχῆ καὶ ἀεναον ζωὴν τοῦ οἰκισμοῦ, ἀνακύπτουν ἀνάγκαι καὶ συνθῆκαι νέαι, ἐπιβάλλουσαι ἀναπροσαρμογὴν ἢ μεταβολὴν τῶν ἀρχικῶς σχεδιασθέντων στοιχείων, ἢ ἄλλως προβάλλουν καὶ νέα εἰδικώτερα προβλήματα, οὐδεμίαν ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκισμοῦ ἀλλ' οὐσιαστικῶς ἐπηρεάζοντα τὴν ἄνετον διάβωσιν αὐτοῦ, ὡς προβλήματα οἰκονομικὰ ἢ νομοθετικά, προβλήματα ὑγιεινῆς, προβλήματα ἀστικοποιήσεως ἀγροτικῶν οἰκισμῶν κ. ἄ. Τὰ τοιαῦτα προβλήματα, ὡς καὶ αἱ συνεχῶς ἀνακύπτουσαι νέαι ἀνάγκαι ἢ συνθῆκαι ἐπιβάλλουν, ὡς εἰκός, συνεχῆ παρακολούθησιν. Ἀφορῶντα δὲ εἰς τὸ δεύτερον στάδιον, ἦτοι εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀεναίου λειτουργίας τοῦ οἰκισμοῦ, εἶναι προβλήματα, ἀνάγκαι ἢ συνθῆκαι, αὐστηρῶς διακρινόμεναι τῶν στοιχείων τῆς πολεοδομίας καὶ ἀποτελοῦσαι μέρος αὐτῆς ταύτης τῆς ζωῆς τοῦ οἰκισμοῦ. Εἶναι, κατὰ τὸν κ. Γιάκαν, στοιχεῖα οὐχὶ τῆς Πολεοδομίας ἀλλὰ τῆς Πολεονομίας, κατὰ τὸν ὅρον ὃν προτείνει πρὸς διάκρισιν τοῦ σημαίνοντος τούτου κλάδου τῆς Οἰκιστικῆς καθόλου.

Κατ' ἐμὴν γνώμην, ὁ προτεινόμενος ὅρος τῆς Πολεονομίας εἶναι ἐπιτυχής.

Ἐκφράζει σαφῶς τὴν ἐπιβαλλομένην διάστιξιν ἀπὸ τῆς καθ' ἑαυτὴν στατικῆς Πολεοδομίας καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν δυναμισμὸν, τὸν ὁποῖον πέρα τοῦ στατικοῦ τούτου στοιχείου ἐμφανίζει ἡ θεώρησις τῆς ὅλης ἐπιστήμης τῆς Οἰκιστικῆς κατὰ τὴν κατεύθυνσιν αὐτῆς οὐ μόνον πρὸς δομὴν τῶν οἰκισμῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀέναον καὶ εὐτυχῆ διαβίωσιν τῶν κατοίκων των. Ὁ ὅρος Πολεονομία ἀνταποκρίνεται, ὡς φρονῶ, πρὸς τὸ ρυθμιστικὸν στοιχεῖον, ὅπερ παραλλήλως πρὸς τὴν στατικὴν Πολεοδομίαν ἐμφανίζει ἡ σύγχρονος Οἰκιστικὴ, εἶναι δὲ ὅστις ἀποδίδει τὸν εἰς πᾶσαν κοινωνικὴν ἐκδήλωσιν, ἔτι καὶ τὴν τοῦ οἰκισμοῦ, ἐμφανιζόμενον παλμόν, τὸν ἀξιοῦντα πάντως καὶ «ρυθμὸν» οἷον ἀναντιρρήτως παρέχει καὶ ὁ «νόμος» ἐν εὐρυτάτῃ ἐννοίᾳ, ὡς ρυθμὸς τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως.